

Jihočeský úsměv

**Sborník
dětských
literárních
prací**

2019

Jihočeský úsměv

Téma:

Úsměvy
všedních dní

2019

pořadatelé:

**Jihočeský klub Obce spisovatelů
Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
Jihočeský kraj**

10. ročník literární soutěže Jihočeský úsměv

Krůček za krůčkem

Soutěžení je jednou z vlastností, které v dětech probouzejí jejich třeba až dosud skryté schopnosti a vybudí i určitou cílevědomou snahu. Nejinak je tomu i v literární soutěži Jihočeský úsměv, kterou pravidelně každým rokem připravuje Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích v součinnosti s Jihočeským klubem Obce spisovatelů a s podporou Jihočeského kraje.

V letošním, jubilejním desátém ročníku se sešlo celkem 204 prací autorů ve věku od 8 do 15 let. Jako obvykle, i tentokrát převládaly v účasti dívky kluky, a to poměrně vysokým skóre. Chlapců se zapojilo osmdesát a dívek o polovinu a něco více. Možná to vypovídá něco i o odvaze, ne každý je totiž ochotný nést svou kůži na trh, byť jen trh písmenkový. Do každé literární práce, ať už si to uvědomuje nebo ne, autor vkládá i kus sám sebe - své myšlenky, své názory, postoje, své sny i své pochyby, hledání. A právě práce, do nichž vloží pisatel i kus své duše, mají největší šanci čtenáře zaujmout.

Jihočeský úsměv už si získal své trvalé místo na literární scéně mladičkových autorů a nutno říci, že dokonce také za hranicemi regionu, takže není výjimkou, že soutěž obešlou svými příspěvky i žáci z jiných krajů. Za zmínku nesporně stojí i fakt, že letos se zapojili chlapci a děvčata ze 31 základních a uměleckých škol a gymnázií, což je pro organizátory nesporně potěšující fakt a zároveň i neskromná naděje, že příští rok bude skladba škol, které soutěžící navštěvují, ještě bohatší. Některé školy byly zastoupeny celou řadou soutěživých, jako například českobudějovické základní školy Bezdrevská, Matice školské, Nerudova, Pohůrecká nebo ZŠ Týn n/Vlt. Malá strana, také budějovická gymnázia Jírovcova, J. V. Jirsíka, Česko-anglické gymnázium či Gymnázium Písek. Ale přišly i práce z dalších českobudějovických škol – ZŠ L. Kuby, O. Nedbala, Nová, Emy Destinové, Máj II, Baarova, Dukelská, ze základních škol z Chyšek, Hluboké nad Vlt., Anežky České z Českého Krumlova, Strýčic, Brloha, Šindlových Dvorů, Prachatic, Sezimova Ústí, Horní Stropnice, Strakonice, Vlachova Březí, Plzně, ze ZUŠ Piaristická nebo Biskupského gymnázia v Českých Budějovicích či z Gymnázia Trhové Sviny.

Porotu zaujalo nejen množství zapojených škol, ale mimo jiné i skutečnost, jak se v zadaném tématu Úsměvy všedních dní rozrostlo spektrum použitých literárních žánrů – od klasické povídky či básně

přes úvahu, glosu, rozbor, fejeton až po stále oblíbenější fantazy, sci-fi nebo horor. Nechyběly ani náměty válečné či sociální, otázky společenských problémů či žebříčku osobních hodnot. Sem tam se objevil také humor. A co je zvláště chvályhodné, hodně se vylepšila i gramatická úroveň zaslaných soutěžních příspěvků.

Potěšující je i to, že se mezi letošními autory vyskytuje i několik jmen, která se objevují rovněž v předešlých ročnících Jihočeského úsměvu, dokonce i mezi vítězi. Pro organizátory této soutěže je to kromě jiného i důkaz, jak se tito mladí autoři posouvají na lince literatury stále výš. Kdo ví, třeba z nich jednou vyroste nový básník, prozaik nebo žurnalista. A možná si někdy vzpomene i na to, jak kdysi začínal v Jihočeském úsměvu...

Hanka Hosnedlová

Jihočeský klub Obce spisovatelů

Jihočeský úsměv

2019

vítězné
práce

Všední dny malé víly

To byla jedna malá víla, a ta dostala od mamky těžký úkol. Měla zjistit, co jsou její radovánky všedních dnů. Jelikož byla ještě docela malá a byl to těžký úkol, tak dala mamka víle na ten úkol týden.

Hned druhý den usedla víla na květ sedmikrásky a usilovně přemýšlela. Po chvíli si uvědomila, že si každý den hraje u studánky s vodoměrkami. Udělala si poznámku do deníčku a běžela ke studánce.

„Vodoměrky, vodoměrky! Není to, že si s vámi hraju každý den, úsměv všedních dnů?“ zeptala se víla.

„Ano, ano,“ odpověděly vodoměrky a v tom mžiku byly pryč. Ale najednou se vedle ní zjevila studánková víla.

„Díky že si hraješ s mými dětmi,“ řekla. „Můžeš si s nimi chodit hrát dál, jestli chceš,“ usmála se a zmizela.

A tak si malinkatá víla celý den hrála s vodoměrkami. Už byla unavená, tak běžela za mamkou, dala jí dobrou noc a šla spát. Druhý den ráno už věděla, co jsou to radovánky všedních dnů. Tak pověděla i mamce o tom, jak si každý den hraje s vodoměrkami, čte ve hvězdách, píše deník, kreslí, vyrábí, vymýšlí příběhy, hraje se zvířátky a lítá po louce. Byla to moc šťastná víla.

Zora VODKOVÁ, 9 let

Stonožka

*Stonožka šla do světa
namalovat Hamleta.*

*Přešla kopce, přešla řeky,
musí koupit ještě deky,
stojan, plátno, palety
a už bude u řeky.*

Každý den

*Každý den se nasnídám,
pak si ještě něco dám.*

*Napíšu si pět básniček,
zpestří mi to můj notýsek.*

*Potom chvátám do školy,
z matiky mám úkoly.*

*Z češtiny mám dvakrát více,
přepisuji dopis strýce.*

*Potom domů ze školy
nesu další úkoly.*

František HOSTEK, 9 let

Rybička se vloudila

Ve vesnici Bary žila holčička Natálka jen se svou maminkou. Maminka byla těžce nemocná, proto se o ni Natálka musela starat. Kvůli maminčině nemoci neměly moc peněz a musely žít skromně. Natálka neměla moc hraček, ale její maminka vždycky věděla, jak ji potěšit. V den jejích jedenáctých narozenin jí maminka dala sto korun a řekla: „Jeď do města a kup si něco pěkného k narozeninám.“

Natálka ale namítla: „Maminko, jak bys to tady beze mne zvládla? Kdo by ti pomohl?“

„Však já se už o sebe nějak postarám,“ odpověděla maminka.

A tak se Natálka vypravila do města. Ještě nikdy ve městě nebyla, takže si vše prohlížela s velkým zájmem. Přála si mít alespoň osm párů očí navíc, aby jí nic neuniklo. Navštívila hned první hračkářství, které uviděla. Z vystavených hraček jí úplně přecházel zrak. Jenže všechno bylo hrozně drahé a peníze jí nestačily. Musela tedy hledat jiné hračkářství. Ve druhém hračkářství to dopadlo stejně jako v tom prvním. Natálka dál chodila městem, ale ve všech hračkářstvích to bylo stejné.

Po dlouhém chození přišla Natálka do velice staré a zanedbané uličky. Stálo tam také malé, ošuntělé vyhlížející hračkářství. Natálka si pomyslela: „Když je to hračkářství takové ošuntělé, možná tam budou mít nižší ceny...“ A vešla dovnitř.

V hračkářství bylo všechno s rybí tematikou: plyšové rybičky, stavebnice podmořského světa a hry jako Rybičko, nezlob se. Měli tam vystavenou i interaktivní mluvící a mrskející se rybu. A dokonce i prodavačka vypadala, jako kdyby měla na kůži drobné šupinky. Natálka se přistihla, jak na tu zvláštní prodavačku civí s otevřenou pusou. Rychle ji zavřela a začala si prohlížet vystavené hračky. Obzvláště se jí zalíbila růžová plyšová rybička s černými proužky a modrýma očkama, která stála jen sedmdesát korun. Tuto rybičku si vybrala jako svůj narozeninový dárek.

Když dorazila domů, nemohla nikde najít maminku. Myslela si, že si maminka vyšla na krátkou procházku a brzy se vrátí. Rozhodla se, že si se svou novou rybičkou půjde hrát do svého pokojíku. Po chvíli na rybičce objevila lístek, na kterém stálo:

Moře Ti vyjeví své radosti i strasti.

Věz, že v moři již mořští koníci očekávají Tvůj příjezd.

***Avšak chamtivé medúzy Tě mohou stáhnout do hlubin
a už nikdy nezříš sluneční svit.
Pokud Tě toto varování nezastrašilo, čti dál.
Pokud se chvěješ bázní, k moři se už nepřibližuj.
Sněž sušenku ukrytou v rybě.
Pak třikrát přečti moje varování a přetvělíš se do ryby.
Do lidské podoby se vrátíš teprve tehdy,
až splníš v moři své poslání.***

Natálka se trochu bála, co ji v moři čeká, ale podmořské dobrodružství ji lákalo, proto udělala vše, co bylo napsáno na lístku. Najednou kolem ní fičel vzduch, nemohla dýchat a někam padala. Pak už byla ve vodě a znovu mohla volně dýchat. Byla z ní malá růžová rybička s černými pruhy, která vypadala přesně jako ta, kterou si koupila.

Po chvíli k ní připlul malý mořský koník. „Královská princezno, už dlouho na vás čekáme. Doufali jsme, že se tu brzy ukážete.“

Natálka na něj vytřeštila oči: „Já, a princezna?!“ Mořský koník se podivil: „Vy-vy nevíte, že vaše urozená matka je královnou této podvodní říše?“

„A-ale moje drahá maminka je přece vážně nemocná...“

Koník se jen zasmál: „Nemocná je jen ve vašem světě, v tom našem má velkou moc a sílu. Princezno, teď už se na nic nevyptávejte, poplujeme do královského paláce.“

Vypluli tedy směrem ke královskému paláci. Když dorazili do paláce, všichni mořští koníci Natálku vítali: „Vítej, nová královno.“ Natálka se podivila: „Nová královno? Co se stalo s mojí maminkou?“ Koníci jí hlasem plným zármutku odpověděli: „Královnou drží v zajetí zlý mocichtivý žralok, který se hněvá, protože mu v královských volbách nikdo nedal ani jeden hlas.“

„Proč tedy královnu nevysvobodíte?“ Koníci vysvětlovali: „Celý náš národ se ho bojí a ti, kteří jsou stejní jako on, se k němu přidávají, protože se bojí, že by je zabil. Pár odvážlivců se už o její vysvobození pokoušelo, ale už se nevrátili.“

Natálka se odhodlala: „Tak já to zkusím.“ Ale koníci sborově vykřikli: „NE! Už nechceme ztratit další královnu.“ Ale Natálka jen mrskla ploutví a byla pryč. Nevěděla, kam ji ploutve vlastně nesou, ale cítila, že ví, kudy se má vydat. Po dlouhé době připlula ke korálovému útesu – už na něm však nebyly různorodé řasy, jen strašlivě

vyhlížející černé rostliny. Natálka z plných plic zvolala: „Hej, žraloku, ty parybo jedna, ty se snad bojíš vylézt bez svých kumpánů?“

Natálka by si nikdy nemyslela, že bude mít takovou odvahu. Po chvíli se z jedné obzvlášť velké prohlubně vynořil obrovský žralok černý jako uhl. Zavolal na ni: „Co tu chceš? Ty malá rybičko, jak to že se na mě opovažuješ takhle volat?!“ Natálka vykřikla co nejsilněji: „Vrať mi moji maminku! Víím, že ji tady vězníš. Chci ji zpátky – chci zpátky její lásku!“

Žralok se jen ušklíbl: „Tak si pro ni pojď! Dobrovolně nikoho nevydám. Musíš se se mnou utkat.“ Během žralokovy řeči si Natálka vymyslela plán a doufala, že bude fungovat. Než se žralok nadál, utrhla si celý trs podivných černých rostlin na korálovém útesu – doufala, že je bude moci nějak využít. Bez okolků začala rostliny házet po žralokovi. Ten po zásahu rostlinami jen skučel: „To je mordovník velký, jeho listy jsou smrtelně jedovaté! Vždycky jsem do něj zaháněl své nepřátele, aby mě nikdo neohrozil. Jenže teď budu jeho obětí sám...“

Když pominulo nebezpečí, vyplula z jedné prohlubně rybka asi třikrát větší než Natálka. Natálka v ní poznala svoji maminku. Maminka k ní připlula a řekla jí: „Určitě si pamatuješ na to zaklínadlo, které bylo na lístku u tvé nové plyšové rybičky. Teď by ses mohla vrátit do své lidské podoby. Ale můžeš také zůstat se mnou a objevovat krásy moře.“ Natálka neváhala ani vteřinu. V moři se jí zalíbilo a toužila v něm zůstat se svojí maminkou.

Monika KUBÍČKOVÁ, 9 let

Úsměvy všedních dní

Lannova ulice v Českých Budějovicích patří k nejrušnějším. Usazen na jedné z mnoha laviček sedí muž. Liší se od ostatních, kteří chodí od obchodu k obchodu s rukama obtěžkanýma nákupními taškami a oblečení do výstřelků módy pospíchají na další schůzku nebo se nemohou dočkat domů. Osoba, kterou pozorujeme my, nepřišla nakupovat, ani nikam nespěchá. Oblečen celý v černé kůži, navzdory horkému počasí, sleduje okolí a počítá. Jedna... Dva... Tři... Počítá hodiny a hodiny. Počítá úsměvy, které lidé věnují svým společníkům. Počítá rozjařené oči dětí, které nahlízejí do každé výlohy a výskají při pohledu na cukrovinky, které jim jejich rodiče koupili. Počítá záblesky štěstí. Každou chvíli jich však ubývá. Během několika hodin zmizí z ulic dětský smích a slunce zapadá. Právě tehdy, ještě než se rozsvítí lampy, muž odchází. Získal, co potřeboval. Ví, kam má jít, přestože tam nikdy předtím nebyl. Nepotřebuje otevřít dveře, aby se dostal dovnitř. Ocítá se před postelí v dětském pokojíčku. Vybral tuto dívku, když s úsměvem od ucha k uchu běžela ulicí za motýlem. Bylo to poprvé, co vybral dítě. Za několik málo minut odchází a až do svítání bloudí ulicemi, městy, zeměmi a planetami. Další den opět někde usedne – na jiné lavičce v jiném městě v jiné galaxii. A počítá. Počítá úsměvy všedních dní, na tvářích radujících se lidí, a tiše jim závidí. Pamatuje si, kolik jich napočítal za celý svůj předlouhý život, přestože to bylo dávno... ach, tak dávno, že to nikdo kromě něj nepamatoval. Téměř nikdy na něm nikdo nespočinul pohledem, a pokud ano, byla otázka několika okamžiků, než se dotyčný podíval jinam a na muže zapomněl. Ale on je viděl. On si pamatoval všechny a litoval těch, kteří kolem něj prošli se zachmuřenými výrazy či dokonce v slzách. Litoval je, protože nevěděli, jaký dostali dar, žít smrtelný, všední život.

Ovšem muž nesedí na všech těch lavičkách ve všech těch městech sám, ačkoliv se to tak okolí zdálo. Sedí tam s ním tisíce lidí, každý za jeden den. Každý byl nalezen mrtev ve své posteli, z neznámých příčin. Dnes sedí hned vedle něj dívka, jež zemřela předešlé noci, a on ji požádá o to samé, co všechny před ní: aby mu vyprávěla svůj dosavadní život. Neprosí o odpouštění – to, co jim provedl, nelze odpustit. A proto poslouchá příběh a přitom počítá. Jedna... Dva... Tři... To mu dovolí alespoň na několik hodin zapomenout na to, co

musí stejně udělat poté, co zapadne slunce. Dává mu to možnost představit si, že je jedním z lidí, pospíchajících kolem, kteří nenesou stejné břímě jako on. Jenže on nikdy nebude všední, jak opět zjišťuje za soumraku. Všichni ti lidé, kteří se již nikdy neprobudili, s ním zůstávají jako připomínka. Jako důkaz toho, že on úsměvy pouze ničí, nerozdává.

Anna KRÁSNICKÁ, 12 let

Úsměvy všedních dnů

Zimní chodník: Je zimní den. Šest ráno. Po ulici se válejí špinavé cáry mlhy. Z oprýskaných dveří činžovního domu vyjde paní se psem. Proti ní spěchá muž s aktovkou, jeden krátký úsměv, jedno pokývnutí hlavy na pozdrav. Na šedivém chodníku pán v oranžové vestě sype štěrk. Projde kolem něj pes, pak i jeho panička, pozdrav, úsměv a jde se dál...

Letní pozdrav: Teplý večer v parku, maminky se tady procházejí s kočárky, někteří lidé se tu zas prohánějí na kolečkových bruslích, po trávě psi honí míčky. Dvě ženy jdou naproti sobě, už z dálky na sebe mávají a usmívají se. Konečně k sobě dojdou, pozdraví se a obejmou se, společně odcházejí klábosíce v oranžové záři zapadajícího slunce...

Vřelé přivítání: Je už docela tma, asi osm hodin – nikdo to nekontroluje. Dva dospělí a dvě děti vyjdou průchodem na prostorný dvorek. Dojdou ke dveřím a mladší holčička vyzvednutá v tatínkově náručí zazvoní. Otevře usměvavá žena a za ní vykukují dvě děti. Ze dveří, zpoza nich se vyhrne oranžové světlo. Obě vyběhnou naproti nově příchozím a objímají se s holčičkami, pak zase rychle zabíhají dovnitř. Všichni se smějí...

Tyhle tři situace jsou asi docela běžné, ale přitom rozdílné. Jedno je ale spojuje - úsměvy, radost a víte co ještě?

Róza POLÍČKOVÁ, 12 let

Šikana: Lidé nebo zvířata?

Když se setkám s něčím takovým, jako je šikana, jak se zachovám?

Můžu být jako...

*... pštros a strčit hlavu do písku
... ježek a stočit se do ostnatého klubíčka
... puma a pronásledovat svou oběť
... sova a moudře přemýšlet
... hroch a obrnit se tlustou kůží
... vlaštovka a odletět do dalekých krajů
... dikobraz a vystřelovat ostny
... slon a troubit chobotem
... zebra a ztratit se v davu
... krtek a slepě se zahrabat pod zem
... hyena a slídit po mršině
... sup a přidat se k hyeně
... ovce a slepě následovat své stádo
... chameleon a zmizet před problémem
... papoušek a všechno bez přemýšlení opakovat
... koza a tvrdohlavě si stát za svým
... ryba a stále jen mlčet
... hraboš a podhrabat se jinam
... králík a bezstarostně si poskakovat
... vrána a stále jen krákat
... medvěd a uložit se k zimnímu spánku
... pavouk a spřádat své síť
... muška a chytit se do pavoučí sítě*

Jak bych se měl zachovat jako člověk?

Vítek KUBÍČEK, 12 let

Cesta z beznaděje

Procházím městem. Vše kolem mě je zrychlené. Nikdo se nezastaví, jen pár lidí u výkladních skříní obchodů.

Jdu po zaprášeném chodníku. Na silnicích štekají auta na hemžící se lidi. Na každém rohu spousta světel a mlhy. Všechno kolem je šedivé. Jen někdy vidím zelené místočko a říkám si: „Sláva, tráva a květiny mi poví něco z barevného světa.“ Ale tráva oddechuje, je zatěžkána odpadky, které se válí kolem. Jdu dál tmavými ulicemi, je tu chlad. Žádné děti, co by těšily svět. Kouknu napravo a zakláním hlavu, abych dohlédla nahoru na tisknouce se paneláky, mohutně stojící jako obři na bojišti. Celé město je bojiště a obři vedou obří bitvu nad lidmi, mocnými jako oni sami. Nalevo je zeď. Omítka se z ní loupe jak listy uschlé růže. Nikdo neví, co je za tou zdí, ani čím byla, že byla důležitá. To je každému jedno. Každý má jen sám sebe. Ohlédnu se. Něco se za mnou žene. Je to mlha, tma... je to čas. Plno křiku a rychlosti. Utíkám. Vzhlednu k nebi a chci vzlétnout, ale mé pocity nemůžou. Neznám světlo. A slunce, můj míč, někam se mi zakutálel. Je mi zima. Asi usínám. Je tu ticho. Ale zase otvírám oči.

Do ulic svítí žluté oči domů. Po popelnicích běhá kočka. A někdo sem jde. Přikrčím se k plotu. Lampa nade mnou zhasla. To mě přinutilo kouknout na nebe. Hvězdy nezářily a měsíc se halil do zasedlého hávu. Zpíval smutně, pak odložil svůj háv. Hvězdy se jen chvíli ukázaly a popošly jeden smutný zamlklý taneční krok. Já poslouchala a pak jsem pochopila, že jsem uvězněna v čase.

Sedím na chodníku. Krčím se pod keřem stojícím u plotu. Cítím chlad a zároveň příjemné šimrání za krkem. Keř mě objímá svými jemnými větvemi a mně je teplo. Ale... Zahledím se na druhou stranu přes silnici. Na chodníku stojí černá silueta muže. Stojí jako přimrazený a kouká na tmavý dům s balkonem, který si jeho majitelé postavili za plotem. Nevšiml si mě. V okně, které kouká do ulice, se rozsvítilo, jako by dům otevřel oko. Dům chvíli pozoroval, co se děje na ulici. Na ulici se nedělo nic, ale zároveň se toho dělo hodně. Dům zas usnul, usnul i vítr. Keř mě přestal hladit a mně se rozbušilo srdce strachem... a mělo důvod... Muž, stojící na kraji chodníku, se na mě podíval. Bylo mi úzko a všechny vnitřnosti se mi v břiše kroutily jak hadi. Muž vykročil na silnici a rychle se ke mně přiblížoval. Už vstupoval na chodník a já zase zavřela oči.

Cítila jsem, jak mě muž chytil za ruku a zvedl mě ze země. Lekla jsem se a prudce otevřela oči. Připadalo mi, jako bych měla ruku v kýblu s ledovou vodou. Chtěla jsem se z jeho sevření vytrhnout, ale držel mě silně. Čím víc jsem se mu vzpouzela, tím víc jsem přestávala cítit ruku, za kterou mě držel. Uklidnila jsem se a přes strach jsem se podívala muži do obličeje. Obličej měl schován ve stínu klobouku, který měl posazený na hlavě, a překvapivě působil pěkně, až kouzelně. Ještě jednou jsem zpod klobouku zahlédla mužský obličej. Pronikla jsem k jeho očím. Byly šedé a jakoby za sklem... ale hlavně jsem pocítila jeho povahu... Působil tajemně.

Muž se otočil zády ke mně a vykročil. Vedl mě a stále držel mou ruku, po chodníku, na kterém jsme stáli, na další, který se houpal jak vlny na moři. Vlevo stála u silnice řada stromů. Občas jimi proletěl větřík a listy zaševlily do ticha. Nikde jsem neviděla žádné lidi ani auta, byl to zvláštní pocit.

V tom tichu jsem najednou uslyšela křiky, ale i podivný on je slyšel, protože se podíval na nebe. Po obloze letěly vrány a křičely, až to uši dralo! Chytil mě už pevněji a rozběhl se. Jakmile jsme udělali pár rychlých kroků, cesta pod námi se zhoupala dolů a zůstala zkamenělá. Ztížilo se nám to, museli jsme běžet do příkrého kopce! Činžovní domy, jež jsme měli hned napravo, se začaly posunovat k nám! Vypadalo to, že my můžeme utéct na silnici, ale u stromů, kde končí chodník a začíná silnice, jsme narazili do neviditelné stěny. Museli jsme zrychlit, jinak by nás domy rozdrtily... V ten moment jsem nepřemýšlela, ale rovnou jednala. Zrychlila jsem a běžela vedle muže. Oba jsme zrychlili. Už jsme byli skoro nahoře! Předběhla jsem muže, protože domy se už hodně přiblížily... Ještě pár metrů... poslední krok ...

Když jsem se probrala, ležela jsem na studené zaprášené podlaze. Zvedla jsem se ze země a rozhlédla se kolem. Byl to nějaký starý sál, byl úplně prázdný, až na dvoje dveře na obou stranách sálu. Nevěděla jsem, jak jsem se sem dostala. Podívala jsem se nahoru a... ve stropě byla díra. Tudy jsme sem asi spadli. Podivuhodné ale bylo, že nikde na podlaze sálu nebyly zbytky stropu... Po chvíli se zvedl i muž a také se podíval vzhůru, ale choval se jakoby nic. Podívala jsem se tedy znovu a strnula jsem hrůzou! Strop byl zacelený, bez díry, bez známek byť i lehkého poničení. „Cvak.“ Uslyšela jsem cvaknout klíče od zelených dveří na mé straně. Stál

u nich muž, který mě sem dovedl. Zdálo se mi, že už není tolik černý, jako když jsem ho potkala na ulici. Otevřel dveře a rychle vešel dovnitř. Když se ty dveře otevřely, vlétlo dovnitř plno světla a já si připadala jak v jiném světě. Už ne v tom tmavém a tichém, ale v barevném a veselém. Jakmile se dveře zase zavřely, bylo všechno pryč. V sále bylo zatuchlo, v dřevěných trámech to vrzalo jako kolovrátky slepých stařenek a na podlaze bylo prachu, jako by ho tu sázeli.

Nevím, jak dlouho jsem v tom sále byla, ani jsem nevnímala čas. Když se znovu otevřely dveře a tajemný muž se vrátil, bylo mi najednou veselo. Jako by to byl můj přítel a my se dlouho neviděli. Už mi ani nepřipadal tajemný. Byl oděn v šedém a za tmavým obličejem jako by se usmíval. Připadal mi takový přívětivý...

Vykočil ke mně a sálem se rozeznělo cinkání klíčů. Spolu jsme došli ke druhým, modrým dveřím. Zvedl ruku k zámku a já viděla, že skutečně drží velký svazek klíčů. Odhadem jich mohlo být asi čtyřicet. Bylo to podivné, jelikož v sále byly jen dvoje dveře. Ledaže se jiné dveře nachází za těmi modrými... odpověď jsme našli hned. Jen co muž otevřel dveře, strčil mě dovnitř a vběhl za mnou! Oslnilo mě prudké světlo, všude bylo bílo. Až po chvíli to dole začalo modrat a postupně se modrá barva pod námi přibližovala až k nám a přitom tmavla. Když byla už mezi námi, cítila jsem vítr a silnou zátěž... volným pádem jsem letěla rychle dolů...

Byl to hrozný pocit!! Myšlenky, co se mnou bude, mi běžaly v hlavě a připadalo mi, jako by vyletovaly z hlavy ven, jak jsem padala přímo do modře vystlané rakve. Modrá stále tmavla, až se proměnila na černou. Černota byla ještě hrozivější! V černotě se začaly objevovat bílé perly. Jedna ohromná se najednou objevila pode mnou. Rozhlédla jsem se kolem, muž byl hned za mnou a černota s perlami nás pohlcovala... Ta veliká, skoro průhledná perla už byla velká jako popelnice na tříděný odpad. Někdo mě chytil za kotník. Ať to byl kdokoli, dodal mi naději...

Ležela jsem uvnitř průhledné bubliny, která se se mnou houpala a voněla jako čirá voda s kapkou naděje, špetkou hvězdného prášku a květy venessi. Vedle mě seděl muž. Měl na sobě žlutý třpytivý šat i klobouk. Pohlédla jsem mu do tváře a rozzářily se mi oči. Měl jemně růžové tváře, nádherné modrozelené oči třpytivé jak perly.

Pronikla jsem mu hlouběji do očí a uviděla, že má v očích ještě něco. Někdo v jeho očích rozházel hnědé, lesklé kamínky, které se mi líbily nejvíce... Laskavě se na mě usmíval a já pocítila potřebu jeho povahu. Milý!

Bylo těžké se od jeho pohledu odtrhnout, byl okouzující. Pohlédla jsem ven z bubliny. Letěli jsme vesmírem. Nádhera. Po chvíli letu jsem najednou uslyšela něco, co mne probralo docela. Byl to lidský hlas. Hlas milého muže, který se mě zeptal: „Jak se jmenuješ?“ Byl to přenádherný hlas a já mu nesměle odpověděla: „Katrína.“ Na což on mi řekl svoje jméno: „Já jsem Henry.“ Chvíli jsme si „opatrně“ povídali, ale pak jsme se rozmluvili a dobře jsme se bavili.

Když všude kolem přestával být vesmír a prostředí začalo znovu modrat, věděla jsem, že se blížíme k cíli. Okolí nakonec zružovělo a pod námi se objevovala krajina Země. Přistáli jsme ve městě na ulici. Všude kolem chodili lidé, ale nikdo nás neviděl. Město mi připadalo takové povědomé, jako bych tu už někdy byla.

Henry se na mě podíval a přitom se pořád usmíval. Přistoupil ke mně a vtiskl mi do ruky kus papíru. Poté couvl do bubliny a on i bublina se rozplynuli. Nato vedle mě zašustil velký keř, který stál u plotu. Podívala jsem se za plot na dům s balkonem. Usmála jsem se, ale v očích jsem měla slzy. Pomalu jsem odešla z místa, kde jsem se potkala se zachráncem z beznaděje.

Adéla PULKERTOVÁ, 13 let

Cesty

*Každodenní cesty jsou cestami v houští,
stezky zapletené do hřebenů hor,
nekonečné míle rozpálenou pouští,
cesty velkých cílů, cesty za obzor.
Cesty, jež se vinou krajem jako stuhy,
cesty, po nichž možná nikdo nejezdí,
ruku v ruce s řekou vedoucí skrz luhy.
Cesty cizích sluncí, tajných souhvězdí.
Cesty mezi poli, jež neznají stínu
- cesty lemované planou jabloní.
Cesty prvních krůčků od matčina klínu,
cesty pro útěky v sedlech bez koní.
Cesty v spleti větví, cesty pro veverky,
vzdušné trasy tažných ptáků po kraji.
Každodenní cesty vydlážděné šperky,
které dávno už jen straky sbírají.*

Kateřina KOZÁKOVÁ, 13 let

Velký příběh v malé krabičce

Minulý týden jsme jako vždy jeli na večeri k mojí babičce, která bydlí v nedaleké vsi Lékařova Lhota. Během konverzace nad zákuskem přišlo slovo na strýčka Štěpána, který bydlí ve statku vedle naší babičky a zrovna vyklízí půdu od všemožného haraburdí. Při této informaci jsem zbystřil, jelikož hledání různých artefaktů a obecně prohledávání takových starých věcí mě velice baví. Vstal jsem od stolu a šel jsem se tam podívat.

Ve statku jsem nikoho nenašel, ani strýčka, ani jeho přítelkyni. Zato tam byl jejich pes Dan, který je sice ještě štěně, ale je to už pořádné, jak se říká „hovado“. Jakmile jsem vstoupil do statku, vrhl se na mne jako dělová koule a láskyplně se postavil na zadní, dal mi tlapky na ramena a začal mě olizovat. Potom, co jsme se přivítali, jsem se vydal ke stodole se psem v patách. Před stodolou jsem objevil kontejner, do kterého strýček dával věci z půdy. V něm nebylo nic zajímavého, kromě několika shnilých knih, které se rozpadaly v ruce, a starého nábytku, co držel sotva pohromadě. Přesunul jsem se proto dál. Při vstupu na půdu mě ovanul odporný chladný závan zatuchliny, který se mísil s pachem hniloby starého dřeva, jak to tak ve stavbách tohoto stáří bývá. Přistoupil jsem ke hromadě zakryté zpuchřelou plachtou a odkryl ji. Pod plachtou se nacházela hromada všemožných věcí z domácnosti, například zahradní trpaslík s hloupým výrazem a lopatičkou, rozkládací věšák na prádlo, barový stolek, pár židlí, žehlicí prkno, které se tvářilo, že pamatuje protektorát, a malá nevýrazná dřevěná krabička do jedné ruky pokrytá silnou vrstvou prachu.

Krabičku jsem vyprostil a začal ji ohledávat. Nebyl na ní zámek, zato byla popsána v azbuce. Já azbuku neumím číst, proto jsem nápisu nevěnoval zájem. Panty byly zarezlé a nešlo s nimi hnout. Musel jsem vynaložit značné úsilí, abych se dostal dovnitř. Krabička byla sice poloprázdná, ale zato jsem v ní našel hromadu všemožných starých dopisů a pohledů. Všechny byly poměrně nové. Celý pakl jsem vzal do ruky a vyndal jsem ho na stůl a začal prohledávat. Nic zajímavého jsem tam nenašel, několik pohlednic z Krkonoš, nějaké dopisy a účet za elektřinu. Poté, co jsem prohledal všechny dopisy a pohlednice, mě napadlo je vrátit do krabičky. A tu moji zvědavost upoutalo něco, čeho jsem si předtím nevšiml. Složená mapa na dně.

Položil jsem dopisy zpět na stůl a natáhl se po mapě. Mapa byla stará, mnohokrát přeložená a politá, ale poznal jsem z ní, že se jedná o mapu Ruska. Prostředkem mapy vedla od jedné strany k druhé čára s vyznačenými body. Pak jsem objevil ještě vybledlý pohled a zkroucenou kulku! Byl jsem z toho tak vyjevený, že jsem to vrátil zpátky do krabice, a nevnímaje psa jsem se rozběhl k domovu.

Když jsem přiběhl zpět, babička se divila, proč jsem tak zadýchaný. Vysvětlil jsem jí, co se mi podařilo udělat za nález, a ona hned věděla, o co jde. Začala mi vyprávět, jak můj prapradědeček ve svých dvaceti letech musel povinně narukovat do 1. světové války. Bojoval se svým praporem na východní frontě. Tam se dostal do zajetí a s ostatními krajany pak vstoupil do československých legií. Též vyprávěla o tom, jak legionáři bojovali proti bolševické armádě po celé délce Transsibiřské magistrály. To byla, jak jsem později pochopil, ta červená čára vyznačená na mapě. Bojovali proti strašlivé přesile, ale bojovali statečně a s obrněným vlakem Orlík se dostali až do Vladivostoku. Odtamtud se vrátili přes Ameriku zpátky do Československa. Cesta jim trvala čtyři roky. Při babiččině vyprávění jsem držel kulku v ruce a představoval jsem si stovky takových kulek, jak se odrážejí od pancíře vlaku. Něco neskutečného!

Potom se naše zvědavost přesunula na pohlednici. Na pohlednici byla vyobrazená selka, jak nabírá vodu u potoka. Na zahnědlém papíře před námi tančila úhledná písmena dopisu. Azbuka na pohlednici byla proto, aby ji mohla ruská poštovní služba přečíst. Jinak se nám z ní toho moc nepodařilo rozluštit, protože zub času se na textu značně podepsal. Zjistili jsme třeba, že jsou na cestě k městu Irkutsk, nebo že se jim podařilo zabrat bolševický sklad zbraní. Babička poté dodala, že toto byla poslední zpráva od našeho prapradědečka, kterou poslal. Když už několik měsíců od něj nepřišly žádné zprávy, mysleli si doma, že je v zajetí nebo hůř, že je mrtev. Ale vyprávění má šťastný konec. Po dlouhých letech a stovkách kilometrů se náš prapradědeček objevil znovu doma. Propukla ohromná radost a slavil se návrat, ale také se myslelo na ty, o kterých prapradědeček vyprávěl, na ty padlé, kteří přispěli k vytvoření samostatné Československé republiky a k návratu našich legionářů domů. A proto byl na kraji vsi vztyčen pomník padlým v první světové válce.

Ta krabička nebyla žádná bedna na náradí, jak jsem si myslel, ale starý vojenský kufr. Prapradědeček do něho schoval svoje vzpo-

mínky na válku. Hodně jsem o tom přemýšlel. Je neuvěřitelné, že se takový velký příběh vejde do takového malého kufru!

Adam HORKÝ, 14 let

Úsměv

Ležím schoulený na tvrdé a studené zemi. Nohy si pevně tisknu k břichu. Škvírami mezi mými propletenými pažemi vidím dva páry nohou patřící mým tyranům. Martin a Robin. Seznamte se. Jsou to čtvrtáci a taky v celém okolí vyhlášení rváči. Holky je platonicky milují a kluci chtějí být jako oni. Na vyražené zuby, zlomené nosy, roztržená obočí a jiná zranění, které způsobily jejich plechové ruce, nikdo totiž nehledí. „Tak pojď, srabe! Braň se!“ Martin se mě snaží vyprovokovat. Já se ale nepohnu a nevydám ze sebe ani hlásku. Přeji si jen jediné. Silou vůle zmizet z tohotohle místa a je dva už nikde a nikdy nemuset potkat. „Jsi troska!“ Přidá se Robin a já ucítím tupou bolest v holeni. Ovládnou nutkání začít si bolavé místo třít rukou. Ani ne tak bolestí jako zoufalstvím a bezmocí se mi chce brečet. Ale přemůžu to. Jinak by to totiž bylo ještě mnohem horší. Mým ramenem zacloumá obrovská ruka a pokusí se mi stáhnout předloktí z obličeje. Já zatnu zuby a nepovolím. Jsem pevně odhodlaný nedovolit jim vyhrát alespoň v téhle jediné věci. A to se mi taky jako zázrakem povede.

„Hej!“ Zaslechnu velmi vzdálený hlas a ti dva se přestanou hýbat. Slyším, jak oba nervózně přešlapují. Někde velmi hluboko v mém nitru se začne pomalinku rozsvěcovat lampička naděje. Minutu, která trvá sto let, se nic neděje. Až pak promluví Robin svým chraplavým hlasem. „Kašlem na to, brácho,“ zavelí a já vím, že ho Martin poslechne. Takhle to totiž funguje, Robin vždycky rozhoduje. „Ale ještě jsme neskončili, teplouši.“ Varuje mě Martin, ale já tomu nevěnuju příliš velkou pozornost. Důležité je, že mě dneska už nechají žít.

Ještě chvíli zůstanu schoulený v klubíčku a pozorně poslouchám všechno kolem sebe. Až když jsem si stoprocentně jistý, že odešli pryč, se vyškrábu na nohy, popadnu svůj batoh a utíkám. Běžím tak rychle, jak jen to dokážu. Stromy v městském parku se slévají do rozmazané šmouhy a studený vítr mi bičuje tváře. Na několika místech na těle cítím bolest a v ústech nepříjemnou pachut' krve. V očích mě pálí slzy a nohy se mi pletou. Jedno sklíčko u mých brýlí je nepochybně prasklé. Dech mi začíná docházet, ale já tohle všechno ignoruju. Chci už být doma. Ve svém pokoji, jehož stěny v barvě námořnické modři mi posledních pár měsíců ohraničují

jediné místo, kde se cítím absolutně v bezpečí. Žádní tyrani a spolužáci, žádné urážky a postrkování, na které jsem si už docela zvykl, a hlavně... žádná kamarádka, která mě zradila.

Takhle to vlastně celé začalo. Dokud jsem to věděl jen já, všechno bylo v nejlepším pořádku. Jenže pak mě napadla ta hrozná myšlenka, že se někomu svěřím. A kdo jiný by to měl být než kamarádka, kterou znám od školky. Pod jejím příslibem, že si to nechá pro sebe, jsem se přiznal. A ona všechno zničila. Asi nemusím zdůrazňovat, jak rychle se ta zpráva roznesla. Podobné informace se na střední vždycky šíří doslova raketovou rychlostí. A tak se z mého života stalo peklo a z dobré kamarádky úhlavní nepřítel. A ne, rodiče to ještě neví, pokud jde o tohle. Ne že by byli homofobové, ale nejsem si jistý, že by to platilo i v případě jejich jediného syna. Vždycky si představovali, jak budu mít krásnou manželku a s ní horu ještě krásnějších dětí a... a vůbec, takhle je to všechno jednodušší. Oni mi tuhle taktiku docela usnadňují. Z práce se vrací pozdě večer a o můj školní i mimoškolní život se vlastně nezajímají, tudíž ani nemají moc šancí se to dozvědět. Prostě jen čekám na správnou chvíli.

Dům se mi povede odemknout až na čtvrtý pokus, protože se mi klepou ruce. Jakmile se mi to ale podaří, rychlostí blesku vyběhnu rovnou do koupelny. Podívám se do zrcadla na svůj odraz a po tváři se mi skutálí jedna slza. Copak jsem nějaký boxovací pytel? Ne. Jsem úplně normální kluk, který chce být stejný puberták jako všichni ostatní. Ale ti dva mají zřejmě jiný názor. Nehledě na to, že oni jsou o čtyři roky starší.

Povzdechnu si. Kéž bych tak mohl vrátit čas. Moje černé vlasy jsou rozházené do všech stran a sem tam z nich občas vykoukne větvička nebo kousek listu. Jedno obočí mám roztržené a šrámy na tvářích zanesené prachem. Na oku se mi dělá monokl a pod nosem si krev už udělala vlastní cestičku přímo ke rtu. Brýle jsou zničené, košile roztržená a džíny špinavé. Obličej si opláchnu vodou a všechno se pokusím vydezinfikovat, pak se přesunu rovnou do pokoje, sednu si na stůl a začnu vymýšlet příběh, kde jsem já vyprovokoval rvačku a špatně odhadl soupeře. Zadívám se oknem ven na zahradu. Podzim už použil svoji paletu s barvami a štětci obarvil listy krásnými barvami. Měkké paprsky odpoledního sluníčka dodávají každému jedinému listu osobité kouzlo. Miluju podzim.

A nechápu, jak se v tak krásném světě mohou dít tak kruté věci. Seskočím dolů a ze skříně si vytáhnu čisté oblečení, jenže se ke mně donese zvuk, který mi málem způsobí infarkt. Bouchnutí dveří. To znamená jediné. Naši jsou doma neplánovaně brzo. Srdce se mi zastaví a na moment přestanu i dýchat.

„Ahoj Dane,“ zavolá nejdřív táta opravdu veselým hlasem. No nazdar. „Ahoj, zlatíčko,“ donese se pak ke mně mamčin jemný hlas. „Ahoj,“ odpovím jim a začnu se rychle převlékat. „Přijď dolů na pizzu,“ řekne táta a já na sebe ještě rychle kouknu do mobilu. Stejně bych skoro nic na obličej nezakryl, ani kdyby se vrátili později. Zhluboka se nadechnu, abych si dodal odvahy, a rozhodnu se jít dolů. Tak jo, hlavně se chovat normálně, aby neměli podezření. Když sejdu po schodech do kuchyně, mamka zrovna vytahuje talířky a táta už čeká u stolu. Usmívá se, ale když si mě všimne, hned se zarazí.

„Dane tys...?“ Nedořekne, protože mamka se otočí mým směrem a úsměv na rtech se ve vteřině změní na tenkou čárku. „Propána, co jsi dělal?“ Vytrěští oči, přiběhne ke mně a vezme moji hlavu do dlaní. „Popral jsem se s jedním klukem, ale už jsem si to vydezinfilkoval,“ trochu se odtáhnou a sednu si na židli naproti tátovi. „Ty ses pral? Proč?“ Diví se táta. I já si uvědomuju, jak nedůvěryhodně to zní, protože já jsem nikdy nebyl průšvihář. „Jo,“ poškrábu se na zátylku a pokračuju, „nepohodli jsme se s jedním klukem a trochu se to zvrtilo.“ Vymyslím si rychle a doufám, že mi to uvěří. Oni ale jen po sobě hodí překvapený pohled a dál se k tomu nevrací. Téměř mlčky povečeříme a já se pak odeberu zpátky do svého pokoje. Zpětně si přehrávám každé slovo a doufám, že takhle by to řekl kterýkoli můj spolužák.

Za chvílku se jdu učit, protože monokl mě z testů bohužel neomluví. U stolu ale vydržím opravdu jen chvílku. Před domem totiž hlasitě zatroubí auto a já sebou leknutím škubnu. Dojdu k oknu a můj pohled okamžitě upoutá naše auto stojící před plotem. Ne. Ne. Ne. Srdce mi začne splašeně bušit, až mám pocit, že mi roztrhne hrudník a vyskočí ven. Na dveřích auta je totiž křiklavě žlutým sprejem napsáno jedno jediné slovo: TEPLOUŠ. Vedle stojí ještě jedno auto. Červené s tmavou kapotou a já moc dobře vím, komu patří. Mám pocit, že omdlím. To už ale slyším tátu, jak mě volá. Zní našťavaně a já se mu nedivím. Strnule sejdu zpátky do kuchyně. Tatka

rozčileně přechází před oknem a mamka se tváří víc než šokovaně. „Co to má znamenat?“ Vyštěkne táta dřív, než cokoli stihnu říct, a já začnu uvažovat, jestli se zlobí na mě, nebo na Robina s Martinem. Sklopím pohled dolů a skousnu si ret. „Já to zaplatím,“ řeknu jen. Nikdo nic neříká, takže opatrně zvednu pohled zase zpátky. „O to nejde,“ mávne rukou táta a už zní mnohem klidněji. Zase je ticho. Rodiče po sobě vrhnou rozpačitý pohled a táta se pak poškrábe na krku. „Dane? Ty jsi se nepopral, víd?“ Jen zavrtím hlavou a zkouším splynout se vzduchem. „Ty jsi...“ nedořekne, jako by to jedno slovo dokázalo zavinit něco strašného, a mně to naštve. „Jo, jsem gay!“ Spíš zakřičím, čehož vzápětí začnu litovat. Zrychleně dýchám. Mamka vzlykne a táta má obličej jako z kamene. Kuchyň ovládne tíživé ticho. „Jak dlouho to víš?“ zeptá se tiše táta. „Asi dva roky,“ pokrčím rameny a jemu se v očích objeví pocit viny. „Jak to, že nám to uniklo?“ Tváří se provinile a očima se mi omlouvá. Mamka ke mně přistoupí a obejmě mě kolem ramen a to samé udělá i tatka. Chvilku mlčíme, ale pak začnu mluvit. Mluví mamka i tatka. A jdeme spát až pozdě v noci.

Druhý den ráno, když se vzbudím, jsem sice unavený, ale neuvěřitelně šťastný. Dům voní palačinkami a rodiče mě ráno u snídaně vítají úsměvy a já jim ho bez váhání oplácím. A je to upřímný úsměv. Takový, jaký se na mých rtech neobjevil hodně dlouho, takový, který pro mě znamená nový začátek. Taky vám někdy připadalo, že vzduch na celém světě váží několik tun a tlačí na vás? Utiskuje každý kousek vašeho těla? Nevíte, kam dál, jak uniknout... A přesně takový pro mě byl každý den.

Ale teď jsem před rodiči konečně sám sebou, což je nesmírně uvolňující pocit. Už mi ani trochu nepříjde, že je všude nadměrný tlak, který mě ničí. Je to úleva. A všechny ty kopance a rány najednou bolí méně. Opravdu. A když odcházím do školy, ten strach z Martina a Robina a ze všech se zdá být mnohem menší. A já po včerejší noci vím, že mám dost síly na to, abych se jim postavil. Abych se postavil sám sobě. A to taky udělám. Protože bojovat za šťastný a upřímný úsměv má smysl, ne?

Simona JANDOVÁ, 15 let

Jihočeský úsměv

2019

další
vybrané
práce

Tři synové

Byl jednou jeden král jménem Syn. Ten král měl tři syny. První syn se jmenoval Dělej. Druhý syn se jmenoval Co. Třetí syn se jmenoval Můžeš. Všichni tři synové byli zvyklí na to, že když na ně pan král zavolal, tak mu museli hledět přímo do tváře.

Všichni tři synové však hráli fotbalový zápas a prohrávali 2:1 a Dělej měl zrovna míč a běžel sám na branku, když tu zavolal král: Dělej, co můžeš. A v tom okamžiku se všichni tři synové zastavili a začali otci hledět do tváře. Mezitím dali soupeři další branku. Potom už nikdo nedal branku a královi synové prohráli. Když skončil zápas, tak za ním přišel trenér jeho synů. Ten začal na krále rvát, proč vyvolal jména svých synů.

Následující den šel pan král na úřad, aby změnil jména svých synů. Úřad mu to dovolil. Král řekl svým synům, že už se nejmenují: Dělej, Co a Můžeš, ale Syn 1, Syn 2 a Syn 3. Říkal jim: 1, 2 a 3. Jenže jeho synové dělali ještě atletiku a na turnaji jim omdlel startér, a oni se zeptali pana krále, jestli by jim to neodstartoval. Pan král řekl proč ne, a šel jim to odstartovat. Tak spustil: 3, 2, 1, teď. Všichni vyběhli, ale jeho tři synové mu hleděli přímo do tváře.

Pan král hned další den zase běžel na úřad, aby změnil jména. Úřad mu to dovolil a pan král běžel zpátky na hrad, aby oznámil, jak se jmenují. Synové už netrpělivě čekali svého otce. Když přišel pan král, tak jim řekl, že se už nejmenují: Syn 1, Syn 2 a Syn 3, ale Josef, Václav a Sládek. S těmito jmény už nikdy nebyl problém.

Tobiáš ZUBR, 11 let

Otáčivé hlediště Český Krumlov – Za oponou

Letošní konec prázdnin byl pro mě nezapomenutelný. Každý jistě někdy navštívil nějaké divadlo. Ale znáte divadlo s nejvyšším stropem na světě? Zajímalo vás někdy, jak vypadá divadlo v zákulisí? Tak to se v tomto vyprávění všechno dozvíte.

Vše začalo tím, že jsem vyhrála konkurz na Otáčivé hlediště v Českém Krumlově do představení Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák králem, do role Kateřiny Howardové, ve které jsem se střídala ještě s jednou holčičkou.

Začátkem srpna jsem dostala rozpis zkoušek a představení. Na první zkoušku jsem jela sama autobusem Jihočeského divadla a při setkání s dospělými herci jsem byla pěkně vyjukaná, ale většina mě přijala moc hezky.

Moc se mi líbilo zázemí divadla, šatny se stolečky, kde se herečky líčí, plno rekvizit, vlásenkářek, kostymérek a ten mumraj!!! Cítla jsem se jako opravdová princezna. A co teprve ten můj kostým, celý bílý se dvěma nadýchanými spodničkami, pošíť perlami, čelenka se závojem a historické střevíčky, ve kterých obíhat točnu byl přímo atletický výkon.

Na generálce se všechno ladilo s panem režisérem. Před premiérou si herci rozdávali malé talismany, tzv. zlomvazky, nakopávali se a říkali: „Kop, zlom vaz!“ a ten druhý: „Čert tě vem!“ To jsem se naučila velmi rychle a každého jsem obešla, za to jsem dostala zlomvazku.

Poznala jsem to, že každý herec ke své roli přistupuje s úctou a pokorou k divákovi, který za představení zaplatil hodně peněz. Divák nesmí poznat, že je herec udýchaný z obíhání točny, že herci z komparzu hrají i tři role, nebo že herec nesmí dát najevo, že mu třeba není dobře a je mu chvílemi horko nebo zima. Hraje se totiž téměř za každého počasí a někdy jsme promokli až na kost.

V Krumlově mě potkala krásná přátelství, která trvají doteď. Divadlo mám moc ráda a doufám, že si ho v budoucnu opět zahraji. Potlesk při závěrečné děkovačce a radost diváků mě moc hřeje u srdíčka a vždy mi vykouzlí na tváři úsměv.

Hana GOLDOVÁ, 10 let

Bez názvu

Když jsem otevřela oči, uviděla jsem to samé jako každý den. Ošklivou, omlácenou a starou stěnu sirotčince. Probouzím se takto už pět let a pořád si na to nemohu zvyknout. Nikdy si na to nezvyknu. Nikdy mi to nenahradí domov. Můj domov, který jsem milovala a nikdy v životě bych ho za nic nevyměnila, ale moji rodiče mě z jejich zdravotních důvodů, které byly velmi špatné, museli dát sem. Do hnusného, starého sirotčince, který jsem nesnášela. Víím, že rodiče se o mě nedokázali postarat, ale proč zrovna sem? Je určitě plno jiných sirotčinců, kde bych mohla zůstat do svých osmnácti let. Z jakého důvodu mě museli dát zrovna sem?

Vytrhla jsem se ze svých myšlenek a uslyšela jsem Klářin hlas, jak na mě zezdola volá: „Vstávej, nebo zase nebudeš jíst!“ Protože mi v tu chvíli zakručelo v břiše, rozhodla jsem se, že vstanu. Dneska jsem si oblékla pastelově růžové tričko s černými džínami a bílými teniskami. Svě mírně vlnité vlasy jsem si rozpustila z copu a nechala je ležet na ramenou. Připadala jsem si docela hezká, a tak jsem vyrazila na snídani. Hned za dveřmi jsem zabočila doleva a pak dolů po schodech. Ve dveřích vidím velký jídelní stůl, u kterého už sedělo plno dětí různého věku a čekaly na poslední jedince, mezi které jsem dnes patřila i já.

Sedám si vedle Anny, která se na mě dívá tázavým pohledem, ze kterého jsem vyčetla větu: „Proč zrovna ke mně?“ Ale na tohle už jsem byla zvyklá, a proto jsem si toho nevšímala. Sahám pro housku, ale v tu chvíli mě někdo plácne do ruky. Otáčím se a moje obavy se uskutečnily. Zlým pohledem se na mě dívá Lukáš, kluk z pětičlenné party, která mě nenechá na pokoji už několik měsíců. „Tu housku si nedáš,“ chvíli se odmlčí, ale hned zase spustí: „Stejně bys potřebovala trochu zhubnout, tak ti trochu pomůžu.“ Bere mou housku a s výsměchem odchází ke druhé straně stolu. Chvíli se za ním dívám a pak radši otočím hlavu na druhou stranu. Beru si jablko z druhé mísy a zakousnu se. Množil se ve mně hněv. Začínala jsem mít čím dál větší zlost, ale věděla jsem, že bych proti němu nikdy nemohla zvítězit. Má u sebe celou partu, a kdyby nás přistihla Klára, byla bych tou, která si začala.

Začala jsem brečet a vstala od stolu. Všechny oči se obrátily proti mně, a tak jsem se rozběhla ke svému pokoji. Padám do postele

a brečím. V jídelně jsem se musela předvést jako malá ubrečená holka, ale už jsem nezvládala ten nával nárážek na můj vzhled a na všechno, co jsem dělala. Tohle byla další věc, proč jsem tohle místo nesnášela. Naštěstí byla dneska sobota, takže jsem v tomhle stavu nemusela jít do školy. Začala jsem přemýšlet nad tím, jaké by to bylo, kdyby si pro mě někdo přišel a odvedl mě ze sirotčince pryč. V těchto představách jsem cítila naději, ale ta se zase ztratila, když jsem si uvědomila, že se to asi nestane. V tu chvíli se rozletěly dveře a do mého pokoje někdo vešel. „Nemyslel jsem, že jsi taková malá holka, která brečí i u snídaně!“ vykřikl na mě se smíchem Lukáš a vytáhl mě za triko do sedu. Za Lukášem stála celá jeho parta. Bylo jich celkem pět a já byla sama. Vyděšeně jsem na něj zírala a bála se, že mě uhodí. „Děláš hanbu celému sirotčinci!“ Zase mě vzal za triko a tiskl mě ke stěně.

„Klidně si breč v pokoji, ale venku ne! Ani malý děti tady nebrečí, protože ví, že nesmí, ale ty to tady celý kazíš!“ Ještě víc mě přimáčkl ke stěně a tichým hlasem, aby ho nikdo neslyšel, řekl: „Nebo půjdeš do kolečka, a to přece nechceš. Nebo se mylím, co, drahoušku?“ Konečně mě pustil a já spadla na zem. Všichni se otočili a odešli. Když se zabouchly dveře, propukla jsem v šílený pláč. Byla jsem zvyklá na to, že do mě naráží, ale toto ještě nikdy neudělal. Celá tato šikana se zhoršovala. Bála jsem se. Bála jsem tak strašně jako nikdy.

Já chci domů! Chci z tohoto strašného domu! Pryč od Lukáše a jeho party. Pryč od starých špinavých stěn. Pryč od Kláry, která ani neví, co se mi děje. Kdyby moji rodiče tehdy neonemocněli, mohla bych žít normální život. Mohla bych mít kamarády a mohla bych vyjít ze svého pokoje bez obavy, že potkám Lukáše. Mamiiiiii! Tatiiniiiii! Pomozte mi!

Probouzím se za pozdního odpoledne a cítím, že mám horečku. Vstávám a jdu se trochu upravit na večeri. Oči mám ubrečené, a tak jsem se rozhodla, že se trochu namaluju. Když jsem se upravila, vydala jsem se na večeri. Posadila jsem se úplně do rohu stolu, kde nikdo nesesedl, a začala jsem jíst. O této večeri s námi naštěstí seděla i Klára, a proto se nikdo nemohl o nic pokusit. Když už jsem dojedla, chtěla jsem se zvednout, ale zastavila mě Klára: „Sedni si, ještě jsme nedojedli!“ Pomalu si sedám a zabořuji hlavu do dlaní. Když to vypadá, že už jsou všichni po jídle, Klára vstává od stolu

a přechází po místnosti sem a tam. Tak to trvá ještě dalších pět minut a pak konečně zvedne hlavu a postaví se do čela stolu.

„Zítra sem během snídaně pro někoho z vás přijdou.“ Nezvedám hlavu, protože vím, že já to nebudu. „Přijdou pro tebe, Eliško.“ Byla jsem ohromená. Zaprvé mě Klára oslovila „Eliško“ a zadruhé budu mít nové rodiče.

Nechci mít nové rodiče!

Přestože jsem odsud chtěla vypadnout, nikdy mě nenapadlo, že bych mohla získat nové rodiče. Pomalu zvedám hlavu a cítím přítomnost všech očí v místnosti. Chtěla jsem něco podotknout, ale má ústa byla úplně vyprahlá, i když venku bylo asi tak pět stupňů. Po chvíli se překonám a vymáčknu ze sebe: „Pro mě?“ „Ano, pro tebe,“ odpovídá mi a já se jen děším. Bojím se své nové rodiny.

Nechci se dostat zase někam pryč, ještě dál od své rodiny, co když ji už nikdy neuvidím? To by byla katastrofa!

Vybíhám od stolu a mířím do svého pokoje. Myslela jsem si, že mě někdo bude chtít, ale místo toho mě nechají jen ležet. Přemýšlím, jací asi budou? Moji noví rodiče. Zní to divně: Moji rodiče. Vždyť moji vůbec nejsou! Své rodiče jsem ztratila před pěti lety a nikdo, nikdo mi je nemůže nahradit. Na začátku, když jsem sem přijela, mi říkali, že zapomenu. Ale já nezapomněla. Nikdy nezapomenu. Víam to. Nikdy se nedokážu srovnat s tím, že jsem je ztratila.

Když jsem otevřela oči, uviděla jsem to samé jako každý den. Ošklivou, omlácenou a starou stěnu sirotčince. Probouzím se takto už pět let a pořád si na to nemohu zvyknout. Nikdy si na to nezvyknu. Nikdy mi to nenahradí domov. Můj domov, který jsem milovala a nikdy v životě bych ho za nic nevyměnila. Dnes to přijde. Dnes sem přijedou. Moji noví rodiče.

Pomalou vstávám a jdu se obléct. Beru si na sebe blankytně modré šaty a jdu se podívat do zrcadla. I za tu dobu, co jsem spala, mi pořád zůstaly ubrečené oči. Ale teď je mi to jedno. Pomalu otevírám dveře a jdu dolů po schodech. Už tu mockrát nepůjdu, a tak to schválně prodlužuji. Když vcházím do jídelny, už tam jsou všechny děti a taky Klára. Najednou za sebou slyším bušení na dveře, a tak se stavím ke Kláře a čekám, kdo se objeví mezi nimi. Už slyším kroky blížící se ke dveřím. Už jsem jen kousek, ještě menší

a... V tu chvíli mi připadá, že se zastavil čas. Stáli tam totiž moji rodiče. Ti rodiče, kteří mě sem před pěti lety dali. Ale vrátili se pro mě. Vypadají tak šťastně, stejně jako jsem teď JÁ. Jsou zdraví a jsou tady! V tu chvíli se jim vrhám do náruče. „Mami! Tati!“ - „Holčičko naše. Tak jsme se vrátili!“ Maminka mě objímá a dává mi pusku na čelo. Pak se k nám vrhne i táta a brečíme všichni na kolenou v objetí a zůstáváme takhle ještě dlouho potom. Když se konečně zvedáme ze země, přistoupí k mým rodičům Klára a začne jim gratulovat k jejich uzdravení a přeje jim štěstí do nového života a pak s nimi začne vyjednávat různé věci ohledně převzetí a dalších blbostí, já se však nepouštím táty a pořád horlivě brečím. V hlavě se mi honí spousta myšlenek, ale jedna se opakuje pořád dokola.

Už jsem v bezpečí. Před všemi lidmi. Jsem se svými ochránci. Znovu po pěti letech. Nikdy jsem nebyla tolik šťastná!

Vilma HADAČOVÁ, 11 let

Šumavská zima

V kamnech hořel oheň a místnost byla prohřátá. Dřevěný nábytek stál pravidelně rozestavěný po obvodu místnosti. Komoda, lavice, stojan na pušky i věšák, vše na svém místě. Já jsem seděl za stolem a sepisoval poslední hlášení. Čas se chýlil k šesté hodině večerní a z obrázku na stěně shlížel sám císař pán. Zkrátka vše bylo tak, jak si jen může strážmistr z c. a k. četnictva přát. Pravým opakem této klidné atmosféry však bylo počasí venku. Zledovatělé vločky létaly vzduchem a narážely do oken naší malé četnické stanice. Všude leželo sněhu až po kolena, i horské potůčky se nyní ukrývaly pod ledem. Zkrátka typické lednové počasí na Šumavě.

Dopsal jsem poslední větu reportu a vstal od stolu. Zařadím spis do šuplete, zajdu si do vedlejší hospůdky na večeri a pak už brzy na kutě. Zítra je také den a čeká mne plno práce, zvláště když zde kromě mne byl už jen starý pan velitel, zatímco ostatní mužstvo odjelo do Vimperka pro nové zimní vybavení. Do těchto mých úvah o večeri a teplé posteli vpadl najednou ruch způsobený příchodem jakéhosi muže. Byl důkladně oblečený a celý obalený sněhem. Trochu si povolil tkaničku kapuce a já v něm poznal jednoho ze synů statkáře Bauera. Měli statek až na samotných hranicích s Německem a od nich až sem to bylo dobrých deset kilometrů. Než jsem vůbec přichozího stačil pozdravit, spustil sám: „Dobrý večer vinšuju, pane strážmistr. Víte, máme doma starost, protože Marie šla ráno ke Schwarzům a dlouho se nevracela, tak jsme ji šli hledat, ale u Schwarzů nám řekli, že tam vůbec nepřišla. Všichni ji teď hledají a mne poslali, abych pro vás zašel, když tu máte toho stopovacího psa.“

Určitě si dovedete představit mé pocity, když jsem si představil, že se nyní budu muset vypravit do té sloty. Ale záležitost nesnesla odkladu, a tak jsem si rychle připjal pás, přes blůzu oblékl zimník, nasadil beranici a rukavice, popadl brašnu a pušku a vydal se ven. Zaskočil jsem ještě do stodoly, kde spal mezi hostinského dobytkem na seně náš vlčák. Byl to silný, bystrý a klidný pes, který nám již mnohokrát pomohl. Nyní se mnou a mladým Bauerem zamířil ke vzdálenému statku. Nohy se nám bořily do sněhu, ovinovačky se mi brzy promáčely a nepříjemně zábly. Všude se na nás nachytával sníh a za chvíli nebylo přes vánici skoro vidět. Prošli jsme lesem,

kolem jezera a svahem stále nahoru, až jsme se pak dali opět dolů ke staré usedlosti. Bylo tu nebývale rušno. Muži přicházeli celí zasněžení s lampami v rukou a místo nich odcházeli jiní, aby se tak v hledání vystřídali. To už se vítr téměř utišil a sníh nyní padal klidně. Tma však znatelně zhoustla. Hned u dveří do stavení nás uvítala paní domácí, postarší a velmi ustaraně vyhlízející žena. Nebylo ani divu, přeci se ztratila její jediná dcera. I statný hospodář honem přiběhl a jal se objasňovat situaci. Dozvěděl jsem se mnoho podstatných informací včetně doby odchodu a toho, co měla Marie na sobě, a tak podobně.

V příštích hodinách jsme prošli snad všechny možné cesty mezi oběma usedlostmi, ale po mladé dívce ani stopy. Pomalu se ukrádal pocit, že hledání nebude úspěšné. Ne, že by se občas někdo neztratil, ale většinou ne v takové zimě. Co hůře, dívku snad mohl i někdo unést a byla tu i hrozba vyhladovělé vlčí smečky. V těchto trudných myšlenkách jsem dospěl až ke hřebeni, po jehož jedné straně se nacházel hustý les a po druhé pomenší údolíčko, které bylo kryté před větrem a sněhu tam tedy nebylo mnoho a spíše jen snad dole mezi balvany. Celý svah vedoucí z údolíčka až na hřeben byl pokrytý ledem a všude to velmi klouzalo. Byl jsem již dosti unavený a rozhodl jsem se tedy nejít přes namrzlý hřeben, ale kousek se vrátit a projít údolíčkem. Stále mne přitom následoval můj věrný pes, který samozřejmě dívku nemohl vystopovat a najít, stejně jako všichni ostatní. Sníh byl všude čerstvý a silný vítr stopu dávno rozfoukal.

To už jsme však šli po dně údolí a tu pes zneklidněl. I já jsem se povšiml různých neobvyklostí. Stromy kolem byly polámané a sníh byl nerovnoměrně nahromaděný kolem. Až nyní mi to došlo: Sníh se mohl klidně utrhnout z hřebene a spadnout až sem. A že by snad i...? Celý napjatý jsem začal prohledávat tu sněhovou spoušť a vlčák znovu věřil stopu z dívčina šátku, který jsem nesl s sebou. Přestože jediným světlem mi byla pouze blikající petrolejka, zahlédl jsem ve sněhu kus červené látky. Po chvíli jsem už ze závěje vyprošťoval tu mladou nešťastnici. Tep byl slabý a dech těž, ale víčka se jí stále chvěla a zmodralé rty svíraly. Ostrým hvizdem píšťalky jsem přivolal další hledající a společně jsme mladou dívku rychle dopravili na statek. Ani si neumíte představit tu radost a dojetí rodiny, která shledala svou milou Marii při životě. Nabídl mi nocleh a já jsem rád přijal, byl jsem celý promrzlý a promáčený.

Když jsem se pak další den za rozbřesku vzdaloval i se svým psím přítelem od statku, hřál mě u srdce pocit uspokojení. Stoupaje pomalu do svahu dýchal jsem čerstvý a ledový horský vzduch. Povedlo se mi zachránit lidský život. Došel jsem v zamyšlení až na vrchol kopce a tam jsem se zastavil, abych se rozhlédl po krajině. Slunce pomalinku stoupalo a lehounce hřálo. Jeho paprsky se odrážely od zasněžených luk a lesů a celý kraj se třpytil jako diamant. Ten den ráno jsem si tenhle kousek Čech zamiloval. Umí být krutý a tvrdý, ale pak ukáže i svou nádhernou, čistou a vznešenou tvář. Mohl snad být život četníka ze Šumavy krásnější?

Sebastián HOLEK, 14 let

O kočičce, která měla narozeniny bez dárků od kamarádů

Žila, byla jedna kočička. Jednoho dne vstala z postele brzy, protože měla narozeniny. Její kamarády to moc zajímalo. Maminky jim řekly, že se k narozeninám dávají dárky, jenže teď bylo už pozdě. Všichni přišli za kočičkou a přáli jí. Žádné dárky ale kočička nedali.

Když se kočičí maminka ptala, kde jsou dárky, kočička se styděla. Ale kočička řekla: „Všichni jste mi dali dárek, který jsem si nejvíc přála – mít na oslavě svých narozenin přátele.“

Stáňa BUMBOVÁ, 9 let

JIHOČESKÝ KLUB
OBCE SPISOVATELŮ

Jihočeská
vědecká
knihovna

v Českých Budějovicích

Jihočeský kraj